

на 10 февр. 1867 г., като прибира въ пансиона си 17-тъ държавни стипендиянти южно-славянски уроженци,—съ малки изключения, всички българи,—ученици въ мѣстната гимназия. За откриването на пансиона твърде много е съдействувалъ Минкову министрътъ на нар. просвѣщ., графъ Д. А. Толстой, чийто портретъ, както това добре помнятъ възпитаницитѣ на този пансионъ, красѣше учебнитѣ зали на пансиона, и директорътъ на Азиатския департаментъ, П. Н. Стремоуховъ.

Така възниква този истински разсадникъ на възпитание и образование за млади българи презъ втората половина на мн. столѣтие—всеизвестниятъ онзи *Южно-славянски пансионъ на Т. Н. Минкова*, просъществувалъ цѣлъ четвъртъ вѣкъ (до 1892 г.) и прѣсналъ по България около 500 свои питомци.

За южно-славянския пансионъ на Минкова писа свои спомени и обнародва твърде ценни материали отличниятъ неговъ питомецъ, проф. П. Абрашевъ („Южно-слав. пансионъ на Т. Н. Минкова“. София, 1909 г. и „Южно-слав. пансионъ въ Николаевъ“ (Материяли за историята на пансиона и биографията на неговия директоръ) въ Сборн. за нар. умотв. и наука, кн. XXV. 1909; (вж. и отзивитѣ за тия две работи отъ д-ръ Н. Бобчева, сжщо възпит. на Минковия панс., въ „Слав. Гласъ“, г. VII и г. VIII). Г-нъ Абрашевъ дава въ края на споменитѣ си списъкъ на възпитаницитѣ на Минковия пансионъ, въ който се наброяватъ около 350 българи, възпитавали се въ този пансионъ и които сж свършили мѣстната класическа гимназия или реалното училища. Но този списъкъ, както самъ той бележи, не е пълнъ и точенъ,—и споредъ нашитѣ пресмѣтания трѣбва да се допълни съ поне още 60—70 души. Дветри хубави страници на сжщия пансионъ е посветилъ и г. Петъръ Пешевъ, сжщо единъ отъ многобройнитѣ му видни възпитаници, въ книгата си „Историческитѣ събития и живота ми“, която погоре цитувахме. За историята на южно-слав. пансионъ намигаме ценни сведения и въ книжката „Воспитаніе Болгаръ и Южно-слав. пансионъ Т. Н. Минкова въ Николаевъ“, Спб. 1890, стр. 84, м. осмини,—сега вече голѣма библ. рѣдкостъ.

За открития на 1867 г. Южно-слав. пансионъ на Т. Н. Минкова руското правителство опредѣлило 35 стипендии. Отъ тѣзи 35 стипендии къмъ деня на откриването му се оказали заети 17. Съ тѣзи 17 стипендиянти и 6 души своекощни и започва ползотворниятъ и плодоносенъ животъ на Минковото създание. Презъ 1868 г. държавнитѣ стипендиянти сж 24, а своекощниците ставатъ 12, всичко—36 възпитаника. Въ 1870 г., когато пансионътъ е билъ посетенъ отъ Ив. С. Аксаковъ, за отличнитѣ си впечат-